

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE w ZGORZELCU

59-900 Zgorzelec ul. Boh. II Armii W.P. Nr 8, tel. (075) 77 615-05, tel./fax (075) 77 555-87
e- mail pcpr@powiat.zgorzelec.pl

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE (PCPR) W 2019 r. ORAZ REALIZACJI PROGRAMÓW

W sprawozdaniu przedstawione zostały ustawowe działania PCPR, projekty dodatkowe zrealizowane z inicjatywy jednostki oraz zadania realizowane zgodnie z programami merytorycznymi tj.:

- „3-letnim powiatowym programem rozwoju pieczy zastępczej w powiecie zgorzeleckim”,
- „Programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie powiatu zgorzeleckiego”.
- „Programem profilaktyczno-terapeutycznym dla osób zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie w powiecie zgorzeleckim”.
- „Powiatowym programem korekcyjno–edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie”.

Strukturę organizacyjną PCPR tworzy pięć zespołów:

- Zespół do spraw świadczeń,
- Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej,
- Zespół ds. pomocy społecznej i wsparcia niepełnosprawnych,
- Zespół ds. księgowo – kadrowych,
- Zespół organizacyjny.

W jednostce w 2019r. pracowało 35 osób, natomiast zatrudnionych było 41 osób (w tym 6 przebywało na długotrwałych zwolnieniach).

I. ZADANIA ZESPOŁU DS. ŚWIADCZEŃ

1. Prowadzenie postępowań w sprawie udzielenia na podstawie decyzji administracyjnych świadczeń pieniężnych obligacyjnych i fakultatywnych na utrzymanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
2. Udzielanie świadczeń dla rodzin pomocowych.
3. Prowadzenie postępowań w sprawie przyznania środków finansowych na pokrycie kosztów poniesionych przez rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego.
4. Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dzieci, osób pełnoletnich pozostających w pieczy zastępczej.
5. Rozpatrywanie możliwości finansowych osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.
6. Prowadzenie postępowań w sprawie ustalenia miejsca pobytu rodziców zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.
7. Prowadzenie postępowań w sprawie wyznaczenia przedstawiciela dla osoby nieobecnej lub niezdolnej do czynności prawnych.
8. Prowadzenie postępowań w sprawie zastosowania ulgi w ustalonej opłacie.
9. Postępowania w sprawie nienależnie pobranych świadczeń oraz naliczanie odsetek ustawowych.

10. Rozliczenia kwot nienależnie pobranych świadczeń z uwzględnieniem poniesionych wydatków przez powiat i gminę.
11. Prowadzenie postępowań w sprawie zastosowania ulg przez starostę w porozumieniu z wójtem w trybie art. 92 ust.11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
12. Prowadzenie postępowań w sprawie zawarcia lub wygaszenia porozumień pomiędzy powiatami.
13. Prowadzenie rozliczeń finansowych związanych z pokrywaniem kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej na podstawie zawartych porozumień pomiędzy powiatami.
14. Dokonywanie rozliczeń pomiędzy powiatem a gminami w sprawie ponoszenia kosztów za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz uzyskanych opłat, zgodnie z zasadami finansowania pieczy zastępczej.
15. Sporządzanie indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnim wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą i placówki oświatowe.
16. Wsparcie i praca socjalna z osobami pełnoletnimi opuszczającymi pieczę zastępczą i pomoc społeczną.
17. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, zagospodarowanie i kontynuowanie nauki pełnoletnim wychowankom objętym pomocą społeczną oraz opuszczającym pieczę zastępczą.
18. Pomoc w integracji ze środowiskiem w/w wychowanków.
19. Dokonywanie indywidualnej oceny procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej i pomocy społecznej.
20. Przyznawanie dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej.
21. Realizowanie rządowych programów „Dobry start” oraz „Dodatek wychowawczy 500+”.

Realizacja

Wydatki poniesione w 2019 r. na świadczenia pieniężne z zakresu pieczy zastępczej i pomocy społecznej wyniosły 9.304.649 zł, w tym:

- wysokość pomocy pieniężnej udzielonej **201 rodzinom zastępczym dla 320 dzieci i pełnoletnich wychowanków** przebywających w rodzinach zastępczych to **2.431.523 zł.**
- pomoc pieniężna udzielona **93 pełnoletnim wychowankom** opuszczającym rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą to **454.519 zł.**
- wysokość świadczeń z pomocy społecznej udzielona **2 pełnoletnim wychowankom** z placówek oświatowych to ogółem **8.787 zł.**
- koszt utrzymania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej poza powiatem zgorzeleckim na podstawie zawartych **227 porozumień** wyniósł **6.409.821 zł.**

Wydatki poniesione w 2019 r. na dowiezienie dzieci do placówek wyniosły z tyt. wynajmu transportu **3.808 zł**, w pozostałym zakresie potrzeb wykorzystano samochód służbowy PCPR.

Nasz powiat na podstawie **11 porozumień** zawartych w związku z umieszczeniem dzieci z poza powiatu **pozyskał 114.833 zł.**

Ponadto z pieniędzy budżetu państwa wypłacono dla **307 dzieci dodatki wychowawcze** (tzw. 500+) na kwotę **1.328.605 zł.**

W ramach rządowego programu „Dobry start” wypłacono łącznie **188 świadczeń** (w tym: dla 173 dzieci i 15 pełnoletnich wychowanków) na łączną kwotę **56.400 zł.**

W 2019 r. PCPR udzieliło dla 405 osób:

- **2.859** świadczeń w postaci pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej,
- **21** jednorazowych świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny zastępczej,
- **196** dodatków na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka niepełnosprawnego w rodzinie zastępczej,
- **8** świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych i RDD na utrzymanie lokalu mieszkalnego,
- **1** świadczenia na pokrycie kosztów związanych z remontem,
- **8** świadczeń z tytułu pomocy dla osób usamodzielnianych z pomocy społecznej,
- **773** świadczeń z tytułu pomocy dla osób usamodzielnianych z pieczy zastępczej,
- **55** dofinansowań do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka przebywającego w pieczy zastępczej,
- **2.751** dodatków wychowawczych,
- **188** świadczeń „dobry start”,
- **2** świadczenia na pokrycie wydatków z powodu zdarzeń losowych.

Prowadzono obsługę administracyjno-księgową 227 porozumień z innymi powiatami w sprawie umieszczenia i warunków pobytu 238 dzieci w pieczy zastępczej, w tym zawarte w 2019 r. – **58 nowe porozumienia dla 63 dzieci. W sumie w 2019 r. 167 dzieci z naszego powiatu przebywało w 50 placówkach opiekuńczo – wychowawczych w kraju, usytuowanych w 33 powiatach i 71 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w 34 powiatach.** W rodzinach zastępczych na terenie naszego powiatu przebywa **11 dzieci z innych powiatów.**

W poszczególnych latach powiat obciążył gminy następującymi kwotami za pobyt dzieci w pieczy zastępczej:

- 65.014 zł w 2012 r.,
- 288.694 zł w 2013 r.,
- 772.112 zł w 2014 r.,
- 1.309.524 zł w 2015 r.,
- 1.699.299 zł w 2016 r.,
- 1.939.552 zł w 2017 r.,
- 2.382.401 zł w 2018 r.
- **2.633.981 zł w 2019 r.**

Poniższe tabele przedstawiają wydatki poniesione przez gminy i powiat na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej od 2012 do 2019 r. z podziałem na gminy.

LP	GMINA ROK	Wydatki gmin	Wydatki powiatu	Umieszczenia	
				w rodzinnej pieczy zastępczej	w instytucjonalnej pieczy zastępczej
2012					
1	Gmina Wiejska Zgorzelec	951	8.558	1	1
2	Gmina Miejska Zgorzelec	6.951	62.562	10	4
3	Gmina Wiejska Sulików	3.292	29.628	7	0
4	Gmina Miejsko - Wiejska Bogatynia	29.463	264.265	23	14

5	Gmina Miejsko - Wiejska Pieńsk	10.955	92.595	4	4
6	Gmina Miejsko - Wiejska Węgliniec	13.312	119.810	3	4
7	Gmina Miejska Zawidów	90	812	1	0
	SUMA	65.014	578.230	49	27
ROK		2013			
LP	GMINA	Wydatki gminy	Wydatki powiatu	Umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej	Umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej
1	Gmina Wiejska Zgorzelec	8.940	60.705	5	1
2	Gmina Miejska Zgorzelec	57.329	364.369	19	17
3	Gmina Wiejska Sulików	11.381	55.782	3	3
4	Gmina Miejsko - Wiejska Bogatynia	130.332	840.099	33	29
5	Gmina Miejsko - Wiejska Pieńsk	31.278	212.507	19	6
6	Gmina Miejsko - Wiejska Węgliniec	45.552	266.944	13	6
7	Gmina Miejska Zawidów	3.882	34.411	4	0
	SUMA	288.694	1.834 817	96	62
LP	GMINA	2014			
1	Gmina Wiejska Zgorzelec	32.690	167.041	9	6
2	Gmina Miejska Zgorzelec	177.898	734.333	17	9
3	Gmina Wiejska Sulików	44.641	243.517	11	6
4	Gmina Miejsko - Wiejska Bogatynia	324.777	1.182 188	29	17
5	Gmina Miejsko - Wiejska Pieńsk	58.505	331 382	15	12
6	Gmina Miejsko - Wiejska Węgliniec	109.306	323.364	10	5
7	Gmina Miejska Zawidów	23.683	168.433	5	5
8	Gmina Mirsk	611	5.496	1	0
	SUMA	772.112	3.155 754	97	60
LP	GMINA	2015			
1	Gmina Wiejska Zgorzelec	99.785	356.313	12	5
2	Gmina Miejska Zgorzelec	289.047	749.678	31	8
3	Gmina Wiejska Sulików	84.052	247.406	5	5
4	Gmina Miejsko - Wiejska Bogatynia	490.026	972.595	19	4

5	Gmina Miejsko - Wiejska Pieńsk	81.344	347.956	12	6
6	Gmina Miejsko - Wiejska Węgliniec	225.656	625.916	11	10
7	Gmina Miejska Zawidów	39.614	110.547	3	2
	SUMA	1.309 524	3.410 411	93	40
LP	GMINA	2016			
1	Gmina Wiejska Zgorzelec	159.869	466.842	3	0
2	Gmina Miejska Zgorzelec	391.309	1.026 190	15	11
3	Gmina Wiejska Sulików	69.417	237.346	9	3
4	Gmina Miejsko - Wiejska Bogatynia	591.224	1.360 560	18	5
5	Gmina Miejsko - Wiejska Pieńsk	105.753	399.020	4	2
6	Gmina Miejsko - Wiejska Węgliniec	299.354	818.482	7	7
7	Gmina Miejska Zawidów	82.373	197.424	1	1
	SUMA	1.699 299	4.505 864	57	29
LP	GMINA	2017			
1	Gmina Wiejska Zgorzelec	149.692	359.981	5	0
2	Gmina Miejska Zgorzelec	409.519	1.127.197	17	5
3	Gmina Wiejska Sulików	82.808	316.938	3	2
4	Gmina Miejsko - Wiejska Bogatynia	595.764	1.645.945	29	26
5	Gmina Miejsko - Wiejska Pieńsk	166.656	491.774	10	5
6	Gmina Miejsko - Wiejska Węgliniec	432.671	1.127.733	9	4
7	Gmina Miejska Zawidów	102.442	254.238	4	2
	SUMA	1.939.552	5.323.806	77	44

ROK		2018			
Lp	GMINA	Wydatki gminy	Wydatki powiatu	Umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej	Umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej
1	Gmina Wiejska Zgorzelec	175.568	523.944	2	5
2	Gmina Miejska Zgorzelec	480.796	1.283.945	20	7
3	Gmina Wiejska Sulików	165.269	792.622	10	13
4	Gmina Miejsko - Wiejska Bogatynia	672.501	2.243.544	25	24
5	Gmina Miejsko - Wiejska Pieńsk	239.991	786.667	5	9

6	Gmina Miejsko - Wiejska Węgliniec	521.230	1.203.401	8	5
7	Gmina Miejska Zawidów	127.046	365.440	6	1
	SUMA	2.382.401	7.199.563	76	64
ROK		<u>2019</u>			
1	Gmina Wiejska Zgorzelec	165.776	491.809	7	9
2	Gmina Miejska Zgorzelec	503.587	1.512.511	29	11
3	Gmina Wiejska Sulików	274.202	1.017.554	3	1
4	Gmina Miejsko- Wiejska Bogatynia	777.491	2.575.637	35	25
5	Gmina Miejsko - Wiejska Pięńsk	299.868	806.342	10	5
6	Gmina Miejsko - Wiejska Węgliniec	468.491	1.007.752	2	0
7	Gmina Miejska Zawidów	144.566	385.960	5	2
	SUMA	2.633.981	7.797.565	91	53

Poniższa tabela przedstawia zestawienie należności z tytułu opłat za pobyt dzieci w pieczy zastępczej uzyskane od osób zobowiązanych.

POWIAT								
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kwota	49.331,-	53.654,-	58.771,-	75.052,-	89.444,-	115.290,-	102.890,-	111.507,-

Przeprowadzono 1.014 postępowań administracyjnych wobec osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Toczyło się ponadto **130** postępowań wobec osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty, w tym:

- dla 9 osób w sprawie ustalenia miejsca pobytu,
- dla 7 osób w sprawie wyznaczenia przedstawiciela dla osoby nieobecnej lub niezdolnej do czynności prawnych,

W 2019 r. wyznaczono przedstawiciela dla 22 osób nieobecnych.

Monitorowano sytuację 333 pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej i z pomocy społecznej co obrazuje poniższa tabela.

Wychowankowie	Wychowankowie z pieczy zastępczej	Wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą na starych zasadach	Wychowankowie opuszczający placówki na podstawie ustawy o pomocy społecznej	Łączna liczba osób
Ogółem	242	9	82	333
korzystający z pomocy	93	0	2	95
niekorzystający z pomocy	111	9	73	193
zgłoszeni do usamodzielnienia	38	nie dotyczy	7	45

Oprócz stałego wsparcia świadczonego usamodzielnianej młodzieży kontynuującej naukę, wobec 5 wychowanków podjęto działania mające na celu pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, przeprowadzono 3 wywiady środowiskowe i dokonano 20 ocen końcowych indywidualnego programu usamodzielnienia. Współdziałało z innymi jednostkami pomocy społecznej przy załatwianiu spraw 6 osób, sporządzono 40 modyfikacji indywidualnego programu usamodzielnienia.

Formy wsparcia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej i z pomocy społecznej.

Forma pomocy	Wychowankowie z pieczy zastępczej	Wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą na starych zasadach	Wychowankowie opuszczający placówki na podstawie ustawy o pomocy społecznej	Łączna liczba osób
Ogółem	93*	0	2	95*
na kontynuowanie nauki	88	0	1	89
usamodzielnienie	11	0	0	11
zagospodarowanie	5	0	1	6

* liczba nie sumuje się, gdyż jedna osoba może korzystać z kilku form pomocy

Ponadto w 2019 r., sporządzono 742 listy świadczeń, 75 not księgowych i 24 zestawienia do WBiF odnośnie należności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Wydano 1.863 decyzje i 16 postanowień oraz 188 informacji o przyznaniu świadczenia „Dobry start” po przeprowadzeniu postępowań administracyjnych oraz rozpatrzono 1 sprawę dotyczącą ustalenia właściwości miejscowej odnośnie gminy pochodzenia dziecka. Ustalono 24 nienależnie pobrane świadczenia.

II. ZADANIA ZESPOŁU DS. RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Zadania związane z pozyskiwaniem nowych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej:
  - a) Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia Rodzinnego Domu Dziecka (RDD).
  - b) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia RDD.
  - c) Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, w celu pozyskiwania, szkolenia i kwalifikowania osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzenia RDD.
  - d) Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia RDD.
  - e) Prowadzenie rejestru kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia RDD.
2. Dokonywanie okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i ocen funkcjonowania rodzin oraz przekazywanie informacji o sytuacji dzieci do sądu.
3. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu wszczęcia procedury adopcyjnej.
4. Podnoszenie kwalifikacji osób sprawujących pieczę zastępczą, poprzez:
  - a) Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym RDD szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, pod kątem ich potrzeb.
  - b) Zapewnianie szkoleń i poradnictwa rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym RDD, które mają na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
5. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący RDD okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych, losowych lub zaplanowanego wypoczynku.
6. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.
7. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej jak również dla rodziców dzieci objętych pieczę.
8. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
9. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących RDD pomocy wolontariuszy.
10. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
11. Pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym RDD w nawiązaniu kontaktu.
12. Umieszczanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Realizacja

W 2019 r. przeprowadzono szkolenia kandydatów na opiekunów zastępczych wg tabeli.

Ilość wniosków na szkolenie	Ilość edycji szkoleń	Ilość uczestników szkoleń	Liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych	Liczba wydanych zaświadczeń o uczestnictwie w szkoleniu	Liczba opinii psychologiczno - pedagogicznych wydanych kandydatom na rodziny zastępcze
37	2	37	12	37	9

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych i przekazywanie tych informacji do sądu przedstawia się następująco:

- odbyło się **421** zespołów oceniających sytuację dzieci w rodzinach zastępczych,
- dokonano **20** ocen rodzin zastępczych,
- sporządzono **456** sprawozdań do sądu, w tym **46** opinii o kandydatach na rodziny zastępcze.

Dodatkowo wydano **22** opinie na wniosek pracowników zespołu ds. świadczeń, związanych z potrzebami zgłaszanymi przez rodziny zastępcze, dotyczące m.in. dodatkowych świadczeń.

Większość rodzin zastępczych objęta została szerokim wsparciem i systematycznym nadzorem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W poniższej tabeli przedstawione zostały ilości rodzin wymagające wzmożonej pracy.

Dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności	Dzieci do lat 3	Dzieci w rodzinach „problemowych”
17 w 17 rodzinach	7 w 7 rodzinach	57 w 34 rodzinach

Zgodnie z przepisami – oceny sytuacji dziecka powinny być przeprowadzane w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci poniżej 3 roku życia nie rzadziej, niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej, niż raz na 6 miesięcy.

Pracownicy PCPR wizytują rodziny zastępcze w miejscu ich zamieszkania. Częstotliwość spotkań zależy od oceny sytuacji rodziny oraz stwierdzonych problemów w sferze opiekuńczo-wychowawczej, psychologiczno-pedagogicznej i materialno-bytowej. Każda ocena sytuacji dziecka i rodziny zastępczej związana jest z pozyskaniem informacji ze szkoły lub przedszkola, ośrodka pomocy społecznej, środowiska sąsiedzkiego i innych. Następnie konieczna jest analiza sytuacji dziecka/rodziny oraz sporządzenie opinii do sądu. Rodziny dzieci z niepełnosprawnością wymagają częstszych wizyt w środowisku w związku z licznymi problemami pojawiającymi się w opiece nad nimi.

Zdarzają się również sytuacje wymagające natychmiastowego działania. Występują one najczęściej w związku ze zgłoszeniami:

- od rodzin zastępczych w zakresie pojawiających się problemów opiekuńczo-wychowawczych np. samookaleczenia dzieci, ucieczek, wagarów, zażywania środków psychoaktywnych itp.,
- ze szkół w zakresie trudności edukacyjnych, braku współpracy z rodzinami zastępczymi, stosowania niewłaściwych metod wychowawczych, nieprawidłowości w zakresie wywiązywania się z obowiązków opiekunów itp.,

- ze środowiska o występujących problemach w rodzinach zastępczych np. podejrzeniach złego traktowania lub zaniedbywania dzieci, używania alkoholu przez opiekunów zastępczych itp.

Obecnie 57 dzieci w 34 rodzinach zastępczych objętych jest wzmoczoną, systematyczną pracą koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Praca ta związana jest z bardzo częstymi wizytami w środowisku.

Celem systematycznej pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami „problemowymi” jest poprawa funkcjonowania rodzin zastępczych i uniknięcie rozpadu tych rodzin, a co za tym idzie konieczności umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Bardzo ważną rolą koordynatora jest również wyeliminowanie wszelkich przejawów złego traktowania dzieci w rodzinach zastępczych.

Ocena sytuacji dzieci oraz plan pomocy dziecku jest dokonywany w zespołach, w których w zależności od potrzeb, uczestniczą: rodzina zastępcza, koordynator rodziny, asystent lub pracownik socjalny OPS, pedagog szkolny, wychowawca klasy, psycholog, kurator, pracownik ośrodka adopcyjnego i inni. Ma to na celu dokonanie właściwej oceny sytuacji dziecka i rodziny, rokowań rodziców biologicznych na powrót dzieci pod ich opiekę i założenia optymalnego planu pomocy dziecku.

Obowiązkiem PCPR jest zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W 2019 r. do ośrodka adopcyjnego zgłoszono 12 dzieci.

Na mocy Uchwały nr 52/2015 Zarządu Powiatu Zgorzeleckiego z 14.07.2015 r., PCPR sprawuje kontrolę nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi.

W 2019 r. skontrolowano 7 rodzin zastępczych spokrewnionych, 3 rodziny zastępcze niezawodowe oraz 1 rodzinę zastępczą zawodową. Ponadto skontrolowano 2 Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze, w których umieszczone są dzieci pochodzące z powiatu zgorzeleckiego. W trakcie kontroli w 4 rodzinach kontrolujący stwierdzili nieprawidłowości w kilku obszarach funkcjonowania rodziny. W 3 rodzinach opiekun nie zaspokajał w odpowiedni sposób potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych oraz społecznych dziecka a w jednej rodzinie nie zapewniono odpowiedniego kształcenia, wyrównywania braków rozwojowych i szkolnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2 zakładach opiekuńczo-leczniczych, nie stwierdzono uchybień w jakości sprawowanej opieki nad dziećmi.

PCPR systematycznie podejmuje działania podnoszące kwalifikacje osób sprawujących pieczę zastępczą m.in. poprzez zapewnienie szkoleń.

W 2019 r. PCPR zorganizowało dwudniowe warsztaty szkoleniowe dla rodziców zastępczych, pozyskując na ten cel pieniądze spoza powiatu w wysokości 5.000 zł.

Temat szkoleń	Liczba uczestników
„TBRI Interwencja Relacyjna oparta na zaufaniu. Praca z dziećmi oparta o więzi”.	16

W 2019 r. ze wsparcia **rodzin pomocowych** skorzystało 5 rodzin zastępczych. Rodziny pomocowe opiekowały się dziećmi z rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka podczas ich urlopu wypoczynkowego.

W PCPR systematycznie prowadzone są grupy wsparcia. Spotkania odbywały się raz w miesiącu. Grupy wsparcia organizowane są dla wszystkich rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych.

Zobowiązani jesteśmy również do prowadzenia poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej a także zapewniania pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

Tabela obrazuje wsparcie specjalistyczne udzielone przez PCPR w 2019 r.

	Liczba rodzin objętych wsparciem	Liczba spotkań indywidualnych
Terapeuta	37	202
Psycholog	78	402
Prawnik	13	13

Specjaliści wykonali także badania z zakresu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodzin zastępczych – kandydatów na opiekunów zastępczych dla **66** rodzin w ramach **115** godzin.

Wykonane zostały także **44** diagnozy psychofizyczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w ramach **49** godzin.

PCPR wspierało również rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej zapewniając:

- indywidualną i rodzinną terapię ze specjalistami,
- zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla rodziców stosujących przemoc, prowadzone przez pracowników PCPR w Zgorzelcu (więcej informacji o tej formie wsparcia w rozdziale dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie).

Celem tego działania było umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do domów biologicznych jak również przeciwdziałanie konieczności zabierania kolejnych dzieci z ich domów rodzinnych i umieszczania w pieczy zastępczej.

Na ten cel PCPR również pozyskało pieniądze spoza powiatu w wysokości ok 21.880 zł.

W celu jeszcze szerszego wsparcia dzieci i rodzin zastępczych PCPR poszukuje dla nich wolontariuszy. W 2019 r. wolontariusze wspierali nasze cykliczne działania dla rodzin zastępczych i ich dzieci m.in. przy organizacji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, Mikołajek. Wsparcie w formie korepetycji otrzymały również indywidualne dzieci. Systematycznie współpracujemy z harcerzami Hufca ZHP Zgorzelec, z kadrą i podopiecznymi Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Zgorzelcu i Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego we Włosieniu oraz kołem wolontariackim SP 2 w Zgorzelcu.

W 2019 r. udało się wypracować jeszcze szerszą współpracę z Fundacją ESPA. Nasze rodziny otrzymały dla swoich podopiecznych: markowe obuwie sportowe, artykuły higieniczne i spożywcze. Dzięki współpracy z Bogatyńskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny i ich partnerami – szkołami niemieckimi, pozyskaliśmy także wsparcie rzeczowe w postaci odzieży, kosmetyków, zabawek, materiałów plastycznych i papierniczych.

W celu regulowania sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej nasza jednostka ściśle współpracuje z 7 ośrodkami pomocy społecznej (OPS) w gminach naszego powiatu oraz 23 OPS-ami spoza powiatu, w których zamieszkują rodzice biologiczni naszych dzieci

umieszczonych w pieczy zastępczej. Na co dzień ponadto współpracujemy z sądami, kuratorami, opiniodawczymi zespołami sądowych specjalistów, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi. Celem współpracy jest szeroko rozumiane wsparcie dzieci i rodzin oraz kontrola ich prawidłowego funkcjonowania, np. w sytuacjach konieczności tworzymy tzw. „szybką ścieżkę pomocy”. W ten sposób nasi podopieczni nie oczekują miesiącami na wizytę u lekarza specjalisty czy w poradni psychologiczno-pedagogicznej. Dzięki współpracy z dyr. WS SP ZOZ rodzice zastępczy za swój pobyt z dzieckiem w szpitalu mogą zapłacić w dogodnych ratach. Darmowo lub zniżkowo korzystają z infrastruktury gmin i firm prywatnych np. basenu krytego i odkrytego, lodowiska i rolnowiska, zoo w Gorlitz. Organizujemy systematyczne spotkania robocze z kuratorami, sędziami, policją, służbą zdrowia w celu dogrywania procedur współpracy między naszymi jednostkami.

W 2019 r. PCPR obejmowało opieką zastępczą ogółem 335 dzieci w 214 formach rodzinnej pieczy zastępczej.

W naszym powiecie w 2019 r. funkcjonował:

- Rodzinny Dom Dziecka prowadzony przez p. Wiesławę i Kazimierza Kotulskich, którzy opiekowali się 8-rgiem dzieci.
- Od 2015 r. na mocy porozumienia pomiędzy Starostą Powiatu Zgorzeleckiego, a Starostą Powiatu Głogowskiego nasz powiat posiada Rodzinny Dom Dziecka w Przedmościu, prowadzony przez p. Kazimierę i Tadeusza Głowackich, którzy opiekowali się 10-rgiem dzieci.
- Od 1.04.2019 r. na mocy porozumienia pomiędzy Starostą Powiatu Zgorzeleckiego a Starostą Powiatu Żagańskiego nasz powiat posiada Rodzinny Dom Dziecka w Gozdnicy, prowadzony przez p. Paulinę Maksymowicz i Pawła Mazurkiewicz, którzy opiekowali się 12-rgiem dzieci.

Wykaz rodzin zastępczych i dzieci objętych wsparciem PCPR w 2019 r.

Podział rodzin zastępczych	Rodziny zastępcze	Dzieci	Rodziny utworzone w 2019r.	Dzieci umieszczone w 2019r.	Pełnoletni pozostający w rodzinach zastępczych
Łącznie	214	335	28	66	14
zawodowe rodziny zastępcze w tym:	6	36	0	19	2
- pogotowia rodzinne	1	18	0	18	0
- specjalistyczne	0	0	0	0	0
- wielodzietne	5	19	0	0	2
- niezawodowe rodziny zastępcze	33	46	8	11	3
- spokrewnione rodziny zastępcze	172	233	19	22	8
- RDD	3	20	1	14	1

PCPR w 2019 r. kontynuowało działania w zakresie pozyskiwania świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej. W tym zakresie koordynatorzy motywowali rodziny zastępcze do składania pozwów o alimenty od rodziców biologicznych

oraz ich egzekwowania z pomocą komorników sądowych. Pracownicy PCPR pomagali opiekunom w przygotowywaniu dokumentacji do złożenia pozwów i egzekucji komorniczych. Działania w tym zakresie są trudne. Większość rodzin to rodziny zastępcze spokrewnione, które często chcąc chronić krewnych nie podejmują działań w celu uzyskania alimentów na dzieci. **Wtedy obowiązek taki przejął na siebie PCPR. Współpracowaliśmy ściśle także z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, w których przebywają dzieci z naszego powiatu, w celu pozyskania alimentów dla nich, pomagaliśmy w zgromadzeniu stosownej dokumentacji lub sam PCPR przygotowywał powództwa sądowe.**

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej prowadzi również pracę z pełnoletnimi wychowankami pozostającymi w pieczy zastępczej. Według stanu na 31.12.2019 r. to kolejne 7 rodzin wymagające pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. **Dodatkowym zadaniem zespołu jest analiza sytuacji dzieci pochodzących z naszego powiatu a umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem. W 2019 r. 64 dzieci przebywało w 49 takich rodzinach zastępczych.** Te działania umożliwiają nam „pilnowanie” spraw naszych dzieci np. poprzez składanie lub mobilizowanie do składania wniosków do sądów inne powiaty w celu stabilizacji sytuacji naszych dzieci, co ma znaczący wpływ na życie dziecka jak i na koszty ponoszone przez powiat na rodziny zastępcze utworzone w innych powiatach.

Rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze – koszty.

Powiat Zgorzelecki ponosi niezwykle wysokie koszty z tytułu opłat za dzieci umieszczane na mocy postanowień sądu w placówkach mieszczących się poza naszym powiatem. Rodziny zastępcze otrzymują od 694 zł do 1.265 zł miesięcznie na utrzymanie dziecka. Koszty utrzymania dziecka w placówce są znacznie wyższe i mogą wynosić nawet przeszło 12.000 zł miesięcznie. **Najwyższa opłata miesięczna za dziecko w 2019 r. to 6.900 zł.**

To spowodowało konieczność przyjęcia za priorytet przez PCPR rozszerzenie bazy rodzin zastępczych. Obok kwestii finansowych za tym kierunkiem działania PCPR przemawiają względy wychowawczo-pedagogiczne. Dla dzieci pozbawionych rodzin biologicznych korzystniejszym rozwiązaniem jest wzrastanie w rodzinie zastępczej niż w placówkach takich jak domy dziecka. Polityka odchodzenia od zbiorczych placówek opiekuńczych jest trendem ogólnopolskim i europejskim. **W związku z powyższym, PCPR od kilku lat podejmuje, zakrojoną na szeroką skalę, akcję promocji rodzicielstwa zastępczego. Jej skutkiem były 2 edycje szkoleń w 2019 r. dla kandydatów na rodziców zastępczych.**

Poprzez wszechstronne wsparcie specjalistyczne już istniejących rodzin zastępczych niwelowane są zagrożenia rozpadu tych rodzin.

Dopelnieniem całego procesu jest współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej PCPR z asystentami rodziny lub pracownikami socjalnymi OPS-ów w zakresie pracy nad umożliwieniem powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych. Powrót dziecka do rodziny jest rozwiązaniem najbardziej korzystnym pod każdym względem. Aby to nastąpiło, konieczne jest jednak wyeliminowanie przyczyn, które doprowadziły do odebrania dziecka rodzicowi. Ilość dzieci „odbieranych” rodzicom utrzymuje się na wysokim poziomie. Składa się na to wiele czynników: większe wyczerlenie społeczne, bardziej radykalne działania wymiaru sprawiedliwości, presja społeczna oraz dostosowywanie uregulowań prawnych do surowszych niż krajowe, przepisów unijnych. To wszystko powoduje, że koszty powiatu związane z tym zagadnieniem sukcesywnie rosną. Mimo szerokiej kampanii promocyjnej PCPR w zakresie rodzicielstwa zastępczego i prowadzenia ciągłych szkoleń dla pozyskanych kandydatów, ilość tych ostatnich w stosunku do potrzeb wciąż jest niewystarczająca. W związku z tym pozostaje umieszczanie dzieci w placówkach, często daleko w Polsce. Jest to sytuacja bardzo niekorzystna dla dzieci oraz ich rodzin biologicznych. W sposób oczywisty

utrudniona jest praca z rodziną biologiczną dziecka w celu jego powrotu do rodziny, więzi rodzinne słabną, spada motywacja do „walki” o dziecko oraz całą rodzinę. **Powoduje to również zwiększenie kosztów powiatu i stanowi dodatkowe obciążenie pracowników, których można byłoby wykorzystać do innych niezbędnych w jednostce zadań. Ponadto pracownicy PCPR cały czas zaangażowani są w poszukiwanie miejsc dla dzieci w placówkach, obsługę administracyjną nowych porozumień z powiatami, wyjazdy do placówek w celu umieszczania i na okresowe oceny sytuacji naszych dzieci, itp.**

Ilości dzieci umieszczonych w placówkach obrazuje poniższa tabela (stan na 31.12 br.)

ROK	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość dzieci umieszczonych w placówkach	63	52	37	67	64	49	37	43	65	56
Ogólna liczba dzieci w placówkach	78	119	120	144	147	147	143	127	136	144

Dzieci, które w 2019 r. opuściły rodzinę zastępczą.

Powrócili do rodziny naturalnej	Uzyskały pełnoletniość	Zostały przysposobione	Umieszczone w innej rodzinie zastępczej	Umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej
14	2	5	8	8

Dzieci, które w latach 2012 – 2019 opuściły placówkę.

Dzieci, które opuściły placówkę i odeszły do:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rodziców biologicznych	10	8	18	23	14	8	27	3
Rodzin adopcyjnych	11	21	13	7	3	4	2	10
Rodzin zastępczych	11	16	3	5	3	5	8	10

Ponadto 11 wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych w 2019 r. uzyskało pełnoletniości i opuściło placówki.

28.02.2019r. Powiat Zgorzelecki podpisał umowę z organizacją pozarządową - Karkonoskim Stowarzyszeniem Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” z siedzibą w Jeleniej Górze na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego dla 14 dzieci. Umowa ta obowiązuje od 1.03.2019 r. do 31.12.2023 r.

1.03.2019r. umieszczono w placówce 12 dzieci, następnie 7.03.2019 r. kolejną dwójkę. W okresie od 1.03. do 31.12.2019 r. placówkę opuściło 4 dzieci. 31.12.2019r. w placówce przebywało 14 dzieci.

Powyższy obraz wskazuje na konieczność otwarcia kolejnych placówek opiekuńczo-wychowawczych w naszym powiecie. Są one niezbędne – doraźnie i długofalowo.

Na przestrzeni 12 lat dokonano 592 umieszczeń dzieci w placówkach na terenie całego kraju. W 2019 r. w placówkach przebywało 144 dzieci. Przebywają one w znacznej odległości od domu rodzinnego, w zupełnie nowym środowisku, przez co ich kontakt z rodzicami oraz rodzeństwem jest bardzo utrudniony a często praktycznie niemożliwy a utworzenie placówek w powiecie pozwoliłoby tę sytuację zmienić.

Jednoznacznie wskazuje na to analiza kosztów, które powiat ponosi za pobyt dzieci w tych placówkach. Sytuacja systematycznie się zmienia, ponieważ koszty utrzymania dzieci w placówkach co roku rosną.

W ramach wsparcia rodzin zastępczych a także ich integracji, PCPR pozyskało darmowe karnety wstępu na lodowisko/rolkowisko. Z ulgowych wejść skorzystało 20 rodzin zastępczych, w sumie 46 osób. Pozyskaliśmy karnety na basen kryty i odkryty. Ze wsparcia skorzystały wszystkie zawodowe rodziny zastępcze oraz 29 najuboższych rodzin spokrewnionych. Nasze rodziny miały również możliwość skorzystania z darmowych wizyt w Zoo w Gorlitz – łącznie 75 osób.

Na bieżąco PCPR pozyskuje także zabawki i książeczki, które przekazujemy dzieciom w chwili odebrania ich z domu rodzinnego. Ten moment to dla dziecka trauma, dlatego ważne jest, aby choć trochę załagodzić ich stres.

IIa. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

W 2019 r. PCPR otrzymało 7 zgłoszeń stosowania przemocy:

- 5 zgłoszeń bezpośrednio od ofiar,
- 2 zgłoszenia od świadków zdarzeń.

Zgłoszenia dotyczyły stosowania przemocy fizycznej i psychicznej. 2 sprawy dotyczyły podejrzenia stosowania przemocy względem dzieci.

Każdorazowo zgłaszający przemoc objęty zostaje wsparciem, otrzymując informację o przysługujących prawach, procedurach postępowania i możliwościach wsparcia potencjalnej ofiary. Ponadto pracownik PCPR składa zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, a także informuje sąd i ośrodek pomocy społecznej w miejscu zamieszkania potencjalnej ofiary przemocy, sporządzane zostają protokoły i jeżeli sytuacja tego wymaga – Niebieska Karta.

Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie – w 2019r. PCPR przeprowadziło 2 edycje szkoleń, w których udział wzięły 22 osoby (11 mężczyzn i 11 kobiet). Celem tego działania było spowodowanie zaprzestania zachowań przemocowych przez uczestników ale również umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do domów biologicznych i co bardzo ważne zapobieżenie konieczności zabierania kolejnych dzieci z ich domów rodzinnych i umieszczania w pieczy zastępczej.

Na ten cel PCPR pozyskało pieniądze spoza powiatu w wysokości 21.880 zł.

W sposób ciągły w PCPR oferowane jest **wsparcie edukacyjno – informacyjne dla ofiar przemocy oraz terapeutyczne dla ofiar a także osób stosujących przemoc w rodzinie.**

ZADANIA ZESPOŁU ORGANIZACYJNEGO

1. Prowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych poniżej równowartości w złotych polskich 30.000 euro.
2. Prowadzenie czynności kancelaryjnych oraz obsługa serwisów internetowych.
3. Promocja jednostki – kampanie społeczne, informacyjne, edukacyjne, prowadzenie strony internetowej i mediów społecznościowych, współpraca z mediami lokalnymi i krajowymi.

4. Administrowanie i nadzorowanie właściwego użytkowania pomieszczeń jednostki w zakresie rodzaju spotkań, odpowiedzialności za pomieszczenia, grafiku godzinowego i czystości.
5. Dbanie o sprawne funkcjonowanie urządzeń technicznych oraz prowadzenie nadzoru nad prawidłową ich eksploatacją.
6. Organizacja narad i spotkań w związku z działalnością PCPR.
7. Prowadzenie składnicy akt.
8. Nawiązywanie kontaktów i współpraca ze sponsorami.
9. Prowadzenie obsługi administracyjnej kontroli zarządczej w jednostki.
10. Prowadzenie rejestru Zarządzeń Dyrektora, kluczy do pomieszczeń PCPR oraz pieczęci służbowych.
11. Gromadzenie, rejestrowanie i udostępnianie pracownikom przepisów wewnętrznych oraz jednostek nadrzędnych dotyczących działalności.
12. Przygotowywanie sprawozdawczości w zakresie zespołu oraz sprawozdawczości zbiorczej.
13. Koordynacja i organizacja szkoleń, doskonalenia i doskonalenia zawodowego pracowników.
14. Prowadzenie spraw staży, wolontariatu i praktyk.
15. Prowadzenie służby przygotowawczej pracowników samorządowych wraz z egzaminem końcowym.
16. Prowadzenie spraw partnerstw i współdziałania z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w ramach wspólnych projektów, przepływu informacji i działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Realizacja:

Poza standardowymi czynnościami dotyczącymi zapewnienia sprawnego działania jednostki Zespół przeprowadził szereg działań samodzielnie lub w kooperacji z pozostałymi zespołami:

Dzień rodzicielstwa zastępczego - już 12 raz zorganizowaliśmy spotkanie wszystkich rodzin zastępczych naszego powiatu. W 2019 r. odbył się on 9 czerwca w Centrum Rekreacyjno-Sportowym w Radomierzycach, uczestniczyło w nim ponad 350 dzieci oraz rodziców zastępczych. Podczas pleneru odbyły się gry i zabawy socjoterapeutyczne, warsztaty manualne, taneczne i sportowe, animacje społeczno – kulturalne. Przedsięwzięcie ma charakter integracyjny, socjoterapeutyczny a także jest swoistego rodzaju kampanią pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze.

Na ten cel PCPR pozyskało 16.825 zł od sponsorów oraz darowizny w formie rzeczowej.

Mikołajki – 5 grudnia po raz ósmy zorganizowaliśmy spotkanie rodzin zastępczych w MK Bowling, CHR Zgorzelec Plaza. Każde dziecko otrzymało paczkę ze słodkościami oraz soki, książkę i karnet – do sali zabaw, multikina lub sali muzycznej w zależności od wieku i potrzeb rozwojowych. Na uczestników zabawy czekały liczne atrakcje – zajęcia przy muzyce prowadzone przez animatorów, zaplatanie kolorowych warkoczków, duże tatuaże zmywalne, malowanie buziek, senso – plastyka, fotobudka (każda rodzina otrzymała duże zdjęcie świąteczne), kręgle, zajęcia manualne z wykonywania ozdób świątecznych oraz biżuterii folklorystycznej.

W zabawie wzięło udział ponad 300 osób, a całe przedsięwzięcie w liczbach przedstawia się następująco:

53 osoby obsługi, w tym:

- **20** PCPR,

- 17 wolontariuszy dorosłych,
- 16 wolontariuszy – młodzież.

Wartość rynkowa pracy całej obsługi liczona wg stawek jak dla organizacji pozarządowych - 7.072 zł.

Średnia wartość słodkiej paczki 95 zł, średnia waga – 5,5 kg.

Ogólna wartość słodczy ok. 20.000 zł.

Koszty organizacyjne 1.700 zł – na aprowizację oraz materiały programowe – całość pozyskana w ramach darowizn.

Książki – wartość 6.240 zł.

Karnety do sali zabaw Nowolandii, Multikina i sali muzycznej Animato o wartości 3.964 zł.

Zakup gier wielkoformatowych 2.000 zł – środki finansowe z darowizn.

Wynajęcie sali z obsługą – 0 zł wartość rynkowa 5.500 zł.

Wartość całej imprezy to 46.476 zł, a internetowa promocja przedsięwzięcia w portalu społecznościowym Facebook dała nam promocję jednostki oraz pieczy zastępczej na poziomie prawie 30.000 odbiorców.

Masz MOC, by nieść POMOC!

PCPR zainicjował i przeprowadził drugą edycję projektu przeciwprzemocowego skoncentrowanego na profilaktyce i edukacji. Projekt realizowany był w partnerstwie trzech jednostek (łącznie 45 osób) – PCPRu, Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Zgorzelcu oraz Szkoły Podstawowej nr 2 w Zgorzelcu – i **zrealizowaliśmy go całkowicie bezkosztowo**. W skład projektu wchodziły trzy działania:

- **Event „Historia misia” pod hasłem „Nie bij mnie – Kochaj mnie”** to zorganizowana po raz czwarty akcja informacyjno – happeningowa PCPR i Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii. Polegała na rozlokowaniu w kilkudziesięciu miejscach Zgorzelca pluszowych misiaków, misiów szczególnych, bo miały opatrunki, zabandażowane łapki i kolorowe plakaty z hasłem akcji. Przy maskotkach czuwali wolontariusze MOS rozdając przechodniom ulotki zwracające uwagę na przemoc jaką dorośli „fundują” dzieciom. Taki też był cel akcji - zwrócenie uwagi dorosłych na ten fakt, uczulenie, wysłuchanie co ma do powiedzenia „Miś” tj. każde skarżące się dziecko, spowodowanie by reagowano na każdy sygnał skargi dziecka. Pokazanie, że trzeba reagować! Ponadto wszyscy młodzi ludzie biorący udział w akcji wcześniej uzyskali informacje na temat przemocy, aby rzetelnie móc informować innych. Dodatkową wartością eventu był fakt, że działała właśnie młodzież, która w przeszłości sama doświadczała lub stosowała przemoc na innych. Podczas eventu młodzież wielokrotnie słyszała od przechodniów, że „o tym co w domu nie mówi się nikomu”, czy „żeby nie wtykali nosa w nie swoje sprawy”. To jeszcze bardziej pokazuje konieczność przeprowadzania akcji uświadamiania naszego społeczeństwa, bo przemoc nadal jest tematem TABU.

- **Noc wierszy chodnikowych** – w noc poprzedzającą finał akcji młodzież wraz z wychowawcami z MOSu naniósł na chodniki miasta hasło projektu wraz z nr telefonu PCPR. Przeprowadzenie akcji było poprzedzone uzyskaniem zgód zarządców dróg, terenów prywatnych oraz powiadomienie policji, by uwzględniono akcję w dyslokacji sił i środków (zapewnienie bezpieczeństwa młodzieży) oraz by była pewność legalności działań. Z wychowankami także poruszano kwestie formalne akcji, aby dodatkowo edukować w zakresie wandalizmu i niszczenia publicznego mienia. W ciągu tygodnia od naniesienia napisów miało miejsce wzmożone zainteresowanie hasłem, mieszkańcy powiatu dzwonili i przychodzili pytać o co chodzi – a w PCPR otrzymywali kompleksowe informacje o możliwościach uzyskania wsparcia – zarówno dla ofiar jak i sprawców przemocy.

- **Finał projektu przypadł na 20 września 2019 r. i polegał na przeprowadzeniu trzech scen teatrów ulicznych przygotowanych przez nauczycieli i uczniów SP 2 w Zgorzelcu.** Zgodnie z zamysłem projektu jedna scena obrazowała przemoc w relacji dorosły – dziecko, druga – przemoc rówieśniczą młodzieży, a trzecia – przemoc dorosłego wobec dorosłego w rodzinie. Organizacja przedsięwzięcia obejmowała: warsztaty edukacyjne z uczestnikami scen, aby w pełni rozumieli swoje role i cele projektu, uzyskanie pozwoleń na działanie w sferze publicznej, wraz ze zgodą na dostęp do prądu (nagłośnienie), pozyskanie rekwizytów, farb i narzędzi malarskich, nagłośnienia i przeprowadzenie prób z aktorami na bazie wypracowanego scenariusza, praca z mediami lokalnymi aby informacja o akcji była umieszczona dokładnie w dzień jej uruchomienia – liczył się także element zaskoczenia. Pozyskaliśmy także bezpłatne wsparcie profesjonalnego operatora kamery i montażysty, by materiał audiowizualny z teatrów mógł być wykorzystany także w przyszłości. Całość jest do obejrzenia na naszej stronie internetowej:

<http://www.pcpr.powiat.zgorzelec.pl/przeciwdzialanie-przemocy-w-rodzinie/masz-moc-by-niesc-pomoc>

Nasza akcja spotkała się z ogromnym zainteresowaniem przechodniów, lecz również internautów, ponieważ przygotowaliśmy najpierw relację na żywo za pośrednictwem portalu społecznościowego Facebook, a następnie ponowną emisję profesjonalnie zmontowanych filmów. Zasięg internetowy samych teatrów udostępnianych w transmisji na żywo to 8.700 osób. Późniejszy **materiał po montażu był emitowany także podczas Kampanii 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży i miał już zasięg ogólnopolski.**

W 2019 r. złożono **105 próśb o udzielenie wsparcia** – w procedurach konkursowych i pozakonkursowych. Prośby dotyczyły wsparcia finansowego, rzeczowego lub usługowego, a pozytywne rezultaty ujęte są przy opisach konkretnych przedsięwzięć.

Przeprowadzono **52 postępowania** o udzielenie zamówień publicznych poniżej równowartości w złotych polskich 30.000 euro.

Dzięki wsparciu Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu pozyskano **3 stażystów**, którzy pracowali w PCPR po 6 miesięcy oraz **1 stażystę z niepełnosprawnością** – w ramach projektu prowadzonego przez Dolnośląską Agencję Rozwoju Regionalnego we Wrocławiu.

Prowadzimy intensywną kampanię na rzecz informowania o pieczy zastępczej:

- wykonaliśmy 200 kalendarzy ściennych zachęcających do zostania rodziną zastępczą i umieściliśmy je w różnych miejscach w powiecie, do których przychodzi wielu mieszkańców,
- stworzyliśmy grafiki oraz przeprowadziliśmy kampanię internetową pod hasłem „Fakty i mity o rodzicielstwie zastępczym”. Kampania była prowadzona na portalu internetowym Facebook w czasie rzeczywistym a reakcje i odpowiedzi pracowników na pojawiające się posty i aktywności były natychmiastowe. Działania zmierzały do wzrostu świadomości społeczeństwa na temat pieczy zastępczej, obalenie mitów i legend, pokazania prawdziwego oblicza tej trudnej misji. Cel został osiągnięty, prawie pod każdym postem ruszała bardzo rozbudowana dyskusja (często brały w niej udział rodziny zastępcze) a nasz materiał miał udostępnienia praktycznie w całym kraju. Temat podjął także jeden z lokalnych portali internetowych i wyemitowali materiał na bazie wywiadu z dyrektorem PCPR.
- dzięki wsparciu Starostwa Powiatowego w Zgorzelcu, przez ok 2 miesiące w każdej z gmin powiatu wisiały billboardy zaprojektowane przez PCPR z hasłem „**Szukam mamy i taty, bo chcę kochać i być kochanym. Zostań rodzicem zastępczym**”.

Odpowiadając na potrzeby społeczeństwa powiatu zaadoptowaliśmy część korytarza na miejsce, gdzie **każda potrzebująca osoba może bezpłatnie pobrać używaną odzież, obuwie, zabawki i inne rzeczy przekazywane przez darczyńców**. Pracownicy zespołu pozyskują wsparcie od osób fizycznych i dokonują segregacji, a później dbają o ich estetyczną ekspozycję. Nowi darczyńcy pojawiają się średnio raz w tygodniu a potrzebujący pobierają je na bieżąco.

Od kilku lat prowadzimy także na korytarzu **bibliotekę społeczną** – z książkami dla dzieci i dorosłych. Książki są bardzo różne – od encyklopedii, podręczników szkolnych po literaturę obcojęzyczną. Dzięki współpracy z Fundacją Zacztyani.org mogliśmy znacząco rozszerzyć to działanie – pozyskaliśmy bezpłatnie 54 kartony książek (po ok. 50 szt w każdym), które na bieżąco uzupełniamy i wystawiamy dla mieszkańców. Książki można pobrać na własność a każdą z nich wyposażyliśmy w **zakładkę z informacjami o możliwościach wsparcia dla ofiar przemocy**.

Widząc wielkie zapotrzebowanie na tego typu działanie stworzyliśmy projekt w ramach programu grantowego (m.in. na wyposażenie korytarza w estetyczną i bezpieczną instalację – działania ekologiczne) – czekamy na wyniki konkursu.

III. ZADANIA ZESPOŁU DS. POMOCY SPOŁECZNEJ I WSPARCIA NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Dofinansowanie zadań sport, kultura, rekreacja i turystyka.
2. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.
3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
4. Umożliwienie uczestnictwa osobom niepełnosprawnym w turnusach rehabilitacyjnych.
5. Realizacja zadań wynikających z ustawy „Karta Polaka”.
6. Usprawnienie działania systemu informacyjnego dla osób niepełnosprawnych dotyczącego uprawnień, ulg i przywilejów dla nich.
7. Umieszczanie w DPS osób potrzebujących.
8. Kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz niepełnosprawnych intelektualnie do ośrodków wsparcia.
9. Kontrola wnioskodawców, którym udzielona została pomoc ze środków PFRON.
10. Nadzór nad działalnością ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej oraz warsztatów terapii zajęciowej.
11. Realizacja programu wsparcia osób niepełnosprawnych „Aktywny Samorząd” edycja 2019.

Realizacja.

W 2019 r. powiat otrzymał według algorytmu środki PFRON w wysokości 1.778.398 zł. Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej przeznaczono 144.431 zł, na rehabilitację społeczną 1.633.967 zł.

1. Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, w 2018 r. złożono pięć wniosków. Jeden przez Stowarzyszenie „Amazonek” i Osób z chorobą Nowotworową w Zgorzelcu, które otrzymało dofinansowanie w 2019 r. w kwocie 3.582 zł., oraz Stowarzyszenie Równych Szans „Bratek” w Zgorzelcu, które otrzymało dofinansowanie w kwocie 3.000 zł. Towarzystwo Pomocy Dzieciom Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Bogatynia złożyło 3 wnioski, ale zrezygnowało z zadania.

W 2019 r. złożono sześć wniosków przez:

1. Stowarzyszenie „Amazonek” i Osób z chorobą Nowotworową w Zgorzelcu 2 wnioski.
2. Stowarzyszenie Równych Szans „Bratek” w Zgorzelcu 4 wnioski.

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z definicją:

- bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym,
- przez bariery techniczne należy rozumieć bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej usprawnienie. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie,
- bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

PCPR w ramach środków PFRON dofinansowało zadania związane z likwidacją barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w łącznej kwocie 84.807 zł dla 23 osób niepełnosprawnych. Dla jednej osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim wykonany został podjazd do budynku mieszkalnego, dla jednej osoby zamontowano krzeselko transportowe - przyścienne, 11 osób niepełnosprawnych z dysfunkcją utrudniającą swobodę ruchu skorzystało z dofinansowania do przystosowania mieszkania do indywidualnych potrzeb. Ponadto w ramach w/w środków 6 osób niepełnosprawnych otrzymało dofinansowanie do likwidacji barier technicznych tj. 1 podnośnik elektryczny wannowy, 1 oprzyrządowanie do samochodu, 4 łóżka rehabilitacyjne.

Czworo dzieci niepełnosprawnych otrzymało dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się tj. na zakup komunikatorów (mówik).

Dzięki realizacji powyższych zadań osoby mają ułatwiony kontakt z otoczeniem.

Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Zgodnie z przepisami o zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny może ubiegać się osoba niepełnosprawna jedynie wówczas gdy zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu. Natomiast w przypadku zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dofinansowanie z PFRON przyznawane jest na zasadach określonych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

PCPR w ramach swoich zadań dofinansowało przedmioty ortopedyczne, środków pomocnicze 371 osobom na kwotę 728.213 zł. Nie zaspokoiło to wszystkich potrzeb, ponieważ złożonych zostało 537 wniosków na kwotę 1.009.945 zł. Dofinansowanie dotyczyło zakupu m.in. pieluchomajtek, cewników, worków do zbiórki moczu, materacy przeciwodleżynowych, wózków inwalidzkich, kul, balkoników, aparatów słuchowych, protez i butów ortopedycznych, protez powietrznych na bezdech senny.

O dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ubiegało się 58 osób.

Ze względu na niewystarczające środki w stosunku do zapotrzebowania Powiat nie przeznaczył pieniędzy na ten cel.

Zgodnie z przepisami MRPiPS turnus rehabilitacyjny oznacza zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, m.in. przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej.

W 2019 r. w WTZ uczestniczyło 45 osób. Warsztaty prowadzone są przez dyrektora Sławomira Wojaczyńskiego przy Fundacji „Niepełnosprawnym i Oczekującym Pomocy”. Na działalność WTZ przeznaczono 814.320 zł z pieniędzy PFRON oraz 90.480 zł z budżetu Powiatu. Uczestnicy WTZ rozwijają swoją zaradność i samodzielność. Niepełnosprawni uczestnicy zajęć realizują program rehabilitacji zawodowej przystosowany do ich możliwości zdrowotnych w 9 pracowniach: odzieżowej, biurowo-komputerowej, gastronomicznej, rękodziela artystycznego, fizjoterapeutycznej, stolarsko-modelarsko-dekoratorskiej, ceramiczno-tkacko-bukieciarskiej, rehabilitacyjno – terapeutycznej, ogrodniczo-gospodarczej. Terapia odbywa się przez pracę połączoną z terapią w zakresie sztuki manualnej, fizjoterapii, której celem jest właściwe stymulowanie rozwoju organizmu, rozwoju sprawności psychotechnicznej, doskonalenie umiejętności samoobsługi i czynności dnia codziennego, terapię logopedyczną – rozmowy i ćwiczenia, terapię psychologiczną poprzez rozmowy z psychologiem, terapię indywidualną – pogadanki, naukę pisania, czytania, liczenie pieniędzy, gospodarowania środkami z treningu ekonomicznego. Oprócz rehabilitacji zawodowej stosowano też różne formy rehabilitacji społecznej np. integracyjne spotkania połączone z występami, terapią muzyczną, zajęcia na basenie itp. Prace wykonane przez niepełnosprawnych są prezentowane i zbywane na wystawach, imprezach okolicznościowych organizowanych np. przez urzędy. Wszyscy uczestnicy zajęć stopniowo zdobywają wiedzę i korzystają z rehabilitacji dzięki której osiągają znaczną zmianę w swoim życiu. Zajęcia wpływają pozytywnie na rozwój ich osobowości, wrażliwości i odpowiedzialności. Stopniowo wzrasta u uczestników zajęć świadomość bycia potrzebnym i sprawnym.

PCPR współpracuje na bieżąco z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez:

- informowanie o szkoleniach, spotkaniach z zakresu pracy, funkcjonowania osób z niepełnosprawnością,
- prowadzenie strony internetowej informującej o uprawnieniach osób niepełnosprawnych,
- spotkania informacyjne przedstawiające dostępne formy wsparcia dla niepełnosprawnych, propagowanie informacji o działaniach dla niepełnosprawnych.

Wspieramy finansowo organizacje i jej członków oraz informujemy o możliwościach ubiegania się o środki dla niepełnosprawnych w różnych instytucjach. Pracownicy PCPR każdorazowo informują osoby niepełnosprawne o przysługujących im prawach. Dział PCPR zajmujący się rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych wydaje wnioski, informuje i wspiera osoby niepełnosprawne w sprawach dotyczących powiatowych programów PFRON i innych.

PCPR w Zgorzelcu prowadzi stronę internetową dot. działalności jednostki. Osoby niepełnosprawne korzystając ze strony internetowej zapoznają się z aktualnościami oraz pobierają wnioski na poszczególne zadania wynikające z rehabilitacji społecznej.

Osoby głuchonieme zwracając się do PCPR o pomoc mogą skorzystać z usług tłumacza języka migowego. Mogą również komunikować się z jednostką za pomocą komunikatora GG, poczty elektronicznej, SMS.

Dodatkowe działania.

W 2019 r. PCPR realizowało pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany z pieniędzy PFRON. W jego ramach osoby niepełnosprawne mogły ubiegać się o pomoc w:

- zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu,
- uzyskaniu prawa jazdy kat. B,
- zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów wraz z oprogramowaniem oraz przeszkoleniu z ich obsługi,

- utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego,
- zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
- utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej,
- uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

W 2019 r. na w/w dofinansowania złożono 45 wniosków na kwotę 267.376,80 zł, z czego dofinansowanie otrzymało 41 osób na kwotę 190.698 zł.

Dział merytoryczny PCPR w 2019 r. koordynował zadania dotyczące funkcjonowania DPS-ów i POW-ów na terenie powiatu. Wydano 211 decyzji administracyjnych dot. mieszkańców DPS-ów, 47 decyzji w sprawie uczestników powiatowych ośrodków wsparcia.

W roku 2019 r. w domach pomocy społecznej umieszczono 68 osób, w tym 50 osób z powiatu zgorzeleckiego i 18 osób z innych powiatów. DPS-y z powiatu zgorzeleckiego są dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych, w tym osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Jedynie w przypadku DPS Ostoja w Zgorzelcu nie dokończono wymiany powierzchni dróg komunikacyjnych na terenie placu przyległego do DPS-u z powodu braku środków. Wszystkie DPS-y posiadają busy dostosowane do przewozu niepełnosprawnych.

Realizacja zadań wynikających z ustawy „Karta Polaka” wypłacono ogółem 36.540 zł dla 4 rodzin zgodnie z decyzjami wydanymi przez DUW we Wrocławiu.

Działalność domów pomocy społecznej.

DPS „Jutrzenka”, ul. Przechodnia 8 w Zgorzelcu zarządzany przez dyrektor p. Danutę Świątek. DPS posiada 114 miejsc. Dla osób starszych 38 oraz dla przewlekle i somatycznie chorych 76 miejsc. DPS „Jutrzenka” w Zgorzelcu zamieszkują głównie osoby z przewlekłymi schorzeniami somatycznymi układu krążenia, oddechowego, nerwowego, wegetatywnego oraz w podeszłym wieku. Mieszkańcy korzystają z oferty usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających. Dom umożliwia również dostęp do świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Mieszkańcom zapewnia się zajęcia terapeutyczne, kulturalno-oświatowe, psychologiczne, rehabilitacyjne, pomoc w formie pracy socjalnej, umożliwia nieskrępowane kontakty z rodzinami i bliskimi, pełną swobodę w zakresie potrzeb udziału w życiu publicznym i religijnym, zgodnym z wyznaniem.

W zakresie realizacji remontów i inwestycji w 2019 r. wykonano następujące zadania:

- wymiana windy osobowej dla potrzeb osób niepełnosprawnych w budynku nr 1, która od roku była zepsuta i nie nadawała się do naprawy,
- poprawienie wentylacji w kuchni,
- remont pomieszczeń biurowych,
- wymalowanie kilkunastu pokoi mieszkalnych i pomieszczeń użytkowych wraz z drobnymi remontami i naprawami.

DPS „Ostoja”, ul. Pułaskiego 11-13 Zgorzelec zarządzany przez dyrektor p. Renatę Rosiejak. DPS posiada 72 miejsca dla osób w podeszłym wieku. Dom jest jednostką pobytu stałego dla osób w podeszłym wieku, kobiet i mężczyzn i zapewnia opiekę całodobową z powodu stanu zdrowia, niepełnosprawności i wieku. Mieszkańcy DPS „Ostoja” korzystają z oferty usług

bytowych, opiekuńczych i wspomagających. Mieszkańcom zapewnia się zajęcia terapeutyczne, kulturalno- oświatowe, psychologiczne, rehabilitacyjne, pomoc w formie pracy socjalnej, a ponadto umożliwia się kontakty z rodzinami i bliskimi, pełną swobodę w zakresie udziału w życiu publicznym, a także życiu religijnym, zgodnym z wyznaniem.

Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Mieszkańcom Dom zapewnia: warunki życiowe zbliżone do domowych, zaspokojenie potrzeb fizycznych i psychicznych, umożliwienie rozwoju psychospołecznego, integrację ze środowiskiem, dostęp do świadczeń medycznych, całkowitą opiekę pielęgnacyjną i medyczną, rehabilitację – aktywizację, zajęcia rekreacyjne i kulturalno-oświatowe, różnorodne formy terapeutyczne, pomoc psychologiczną i pracę socjalną.

Sposób świadczenia usług uwzględnia stan zdrowia, sprawność fizyczną i intelektualną, indywidualne potrzeby i możliwości mieszkańca, oraz zapewnia zachowanie podstawowych, praw człowieka do wolności, wyboru wyznania wiary, godności, intymności, własności i poczucia bezpieczeństwa.

W 2019 r. wykonano niezbędne prace remontowe do prawidłowego utrzymania stanu technicznego obiektu i jego otoczenia zgodnie z obowiązującym standardem w tym:

- zakup i montaż dźwigu o napędzie elektrycznym (windy),
- remont dwóch łazienek z dostosowaniem do potrzeb mieszkańców poruszających się na wózkach inwalidzkich,
- doraźne zabezpieczenie dachu garażu przed okresem zimowym,
- remont instalacji gazowej w kuchni,
- malowanie siedmiu pokoi mieszkańców i pokoju wyciszenia,
- bieżący remont uszkodzeń w kuchni,
- przygotowanie pomieszczenia do składowania akt,
- malowanie korytarza przy windzie,
- malowanie palarni mieszkańców,
- malowanie klatki schodowej na dwóch kondygnacjach.

DPS „Jędrak”, ul. Parkowa 2 Opolno Zdrój zarządzany przez dyrektora p. Sylwię Pūta - Świercz. DPS posiada 79 miejsc i jest przeznaczony dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn. Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i rehabilitacyjne. Zakres i poziom usług świadczonych przez Dom pozwala mieszkańcom na realizowanie ich indywidualnych potrzeb, co wpływa pozytywnie na stan ich zdrowia, sprawność fizyczną i intelektualną. Placówka zapewnia swoim podopiecznym poczucie bezpieczeństwa, intymności i godności oraz umożliwia i organizuje dostęp do wszelakich świadczeń zdrowotnych. W związku z potrzebą zachowania standardów na bieżąco malowane są pokoje mieszkańców i inne pomieszczenia, które wymagają odnowienia i drobnych remontów. W 2017 r. podjęto działania nad koncepcją budowy nowego Domu i Powiatowego Ośrodka Wsparcia. W roku 2018 powstał projekt nowego Domu i ogłoszono dwa przetargi. Z uwagi na wysokie koszty budowy nie podjęto decyzji o wybudowaniu nowego obiektu. W 2019 r. powstał kolejny projekt, ale do tej pory nie podjęta została decyzja o budowie nowego domu, przesunięty natomiast został termin opuszczenia domu z 31.12.2020r. na 31.12.2024r.

Mimo wielu trudności i problemów placówka cieszy się dobrą opinią wśród rodzin powierzających pieczę nad swoimi najbliższymi.

Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi – POW.

Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Zgorzelcu ul. Pułaskiego 11-13, zarządzany przez kierownika p. Barbarę Zagórską.

Placówka posiada 20 miejsc, jest to ośrodek dziennego pobytu, o zasięgu powiatowym przeznaczony dla osób przewlekle chorych psychicznie, dorosłych, koedukacyjny. Zadaniem ośrodka jest pomoc osobom po przebytych kryzysach psychicznych, w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb. Ośrodek prowadzi też działalność rehabilitacyjną i terapeutyczną w celu osiągnięcia przez uczestników poprawy funkcjonowania w społeczeństwie i podniesienie jakości ich życia oraz powstrzymanie postępującej regresji w chorobie. Uczestnicy, aby móc lepiej funkcjonować są pod stałą opieką lekarską, psychologiczną. Wszyscy podopieczni POW zobowiązani są do systematycznego przyjmowania leków oraz korzystają z badań psychiatrycznych w Poradni Zdrowia Psychicznego w Zgorzelcu, mają również możliwość konsultacji psychologicznych w ośrodku. Celem zajęć prowadzonych codziennie w POW jest:

- podtrzymywanie i poprawę umiejętności współżycia w grupie i umożliwienie nawiązywania nowych kontaktów międzyludzkich,
- zwiększenie wiedzy uczestników i ich rodzin na temat choroby i sposobów łagodzenia jej skutków,
- rozwijanie zainteresowań kulturowych, stworzenie warunków do wyciszenia psychicznego poprzez zapewnienie uczestnikom poczucia bezpieczeństwa w ośrodku,
- stworzenie warunków i atmosfery do rozwoju i utrzymania kondycji fizycznej.

Dla każdego uczestnika zajęć Zespół Wspierająco-Aktywizujący przygotowuje Indywidualny Plan Postępowania Wspierająco-Aktywizującego, uwzględniający możliwości psychofizyczne konkretnej osoby oraz czas niezbędny do jego realizacji. W przypadku zmiany stanu zdrowia uczestnika zajęć lub w wyniku okresowej kontroli efektów podejmowanej pracy terapeutycznej realizowane działania wynikające z powyższego planu są w odpowiedni sposób korygowane.

W 2019 r. dokonano następujących zakupów i remontów bieżących:

- malowanie ścian i sufitu w pomieszczeniach pracowni arteterapii, patia, pracowni komputerowej, korytarza, klatki schodowej oraz wc,
- wykonanie modernizacji oświetlenia w pracowni arteterapii oraz w sali terapeutycznej,
- montaż wykładziny winylowej w pracowni arteterapii,
- zakup drobnego wyposażenia w tym naczynia, rolety, namiot, niszczarki.

Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób przewlekle Psychicznie Chorych i Niepełnosprawnych Intelakualnie w Opolnie Zdrój, ul. Narutowicza 2, zarządzany przez kierownika p. Sylwię Pūta-Świercz.

Placówka posiada 25 miejsc, jest to ośrodek dziennego pobytu dla osób przewlekle psychicznie chorych i upośledzonych umysłowo. Oferuje usługi wspierająco – aktywizujące, pomoc psychologiczną, wsparcie i poradnictwo socjalne, rehabilitację społeczną, opiekę pielęgniarską, rehabilitację zdrowotną. Realizacja indywidualnego planu wspierająco – aktywizującego odbywa się w ramach zajęć kulinarnych, plastycznych, komputerowych, tkacko – krawieckich, technicznych oraz poprzez prowadzenie treningów umiejętności samoobsługowych, zaradności życiowej, umiejętności społecznych i interpersonalnych, umiejętności spędzania czasu wolnego. Indywidualne plany wspierająco-aktywizujące, realizacja i ocena ich realizacji wykonywana była w roku 2019 na bieżąco, na ogół ze wskazaniem do kontynuacji pracy terapeutycznej u wszystkich uczestników zajęć. Ośrodek gwarantuje gorący posiłek oraz transport uczestników. Z uwagi na wzrost kosztów transportu w 2019 r. oraz okresowe braki kadrowe działalność kulturalno-oświatowa realizowana poza ośrodkiem została ograniczona.

W ramach doposażenia jednostki zakupiono podnośnik ścienny, który został zmontowany w 3 punktach ośrodka tj. w łazience z prysznicem, toalecie i sali rehabilitacji. Korzystanie z podnośnika daje duży komfort oraz bezpieczeństwo zarówno uczestnikowi jak i członkom zespołu wspierająco-aktywizującego. Likwidacja barier architektonicznych zwiększa atrakcyjność ośrodka, a co za tym idzie pozyskanie większej liczby chętnych uczestników.

Kontrole.

Mając na względzie właściwe funkcjonowanie jednostek, a co za tym idzie utrzymanie wysokiego standardu opieki i wsparcia osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością, PCPR corocznie przeprowadza kontrole w w/w jednostkach.:

- POW w Zgorzelcu – 18.03.2019 r., POW w Opolnie Zdrój – 21.03.2019 r. Kontrole skupiły się na sprawdzeniu dokumentacji zbiorczej oraz indywidualnej uczestników zajęć zgodnie z rozporządzeniem MPIPS z dnia 9 grudnia 2010 rok. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz.1586).

- DPS „Jutrzenka” w Zgorzelcu – 06.06.2019 r., DPS „Ostoja” w Zgorzelcu – 27.06.2019 r. DPS „Jędrak” w Opolnie Zdrój –15.07.2019 r. Kontrole dotyczyły zaspokojenia potrzeb bytowych i społecznych mieszkańców domów oraz organizowania i umożliwienia mieszkańcom korzystania ze świadczeń zdrowotnych.

Powyższe kontrole przeprowadzono w oparciu o wizytację placówek, analizę dokumentacji i rozmowy z personelem. Przeprowadzono również badania ankietowe z mieszkańcami domów pomocy oraz ośrodków wsparcia na temat stopnia zadowolenia z pobytu w jednostkach. Nie stwierdzono uchybień w pracy domów pomocy społecznej oraz ośrodków wsparcia.

- WTZ w Zgorzelcu – 15.04 - 16.04.2019 r. Kontrola dotyczyła następujących zagadnień:

1. Prawidłowości kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatów, ważności orzeczeń oraz treść zawartych w nich wskazań.
2. Prawidłowości prowadzonej dokumentacji.
3. Prawidłowości zatrudnienia i kwalifikacji kadry warsztatu.
4. Zgodności postanowień umowy ze stanem faktycznym.
5. Zgodność organizacji pracy i zajęć w warsztacie z rozporządzeniem i regulaminem organizacyjnym warsztatu oraz umową.
6. Prawidłowości realizacji planu działalności warsztatu i indywidualnych programów rehabilitacji.
7. Prawidłowości wykorzystania środków Funduszu.

W kontrolowanych przez PCPR jednostkach nie stwierdzono jakichkolwiek nieprawidłowości.

Przeprowadzono również kontrole w zakresie wykorzystania dofinansowań z PFRON przez indywidualnych wnioskodawców:

W listopadzie 2019r. skontrolowano; 5 osób niepełnosprawnych, które otrzymały dofinansowanie likwidacji barier technicznych, 2 osoby w ramach likwidacji barier architektonicznych, 6, które otrzymały dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się. W trakcie kontroli stwierdzono, że wnioskodawcy posiadają zakupiony sprzęt, urządzenia i że jest on użytkowany zgodnie z przeznaczeniem.

W ramach programu „Aktywny Samorząd”, skontrolowano 18 wnioskodawców, kontrole wypadły bez uwag.

W listopadzie 2019 r. sporządzono raport ewaluacyjny pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”. Celem przeprowadzonego badania była ocena jakości, skuteczności i efektywności programu pod kątem zmniejszenia barier ograniczających uczestnictwo

beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Badaniom poddano rok 2018.

VI. WYKAZ POTRZEB:

Wykaz potrzeb związanych z osobami niepełnosprawnymi oraz starszymi.

1. W 2019 r. Powiat otrzymał z PFRON o ok. 80 tys. zł więcej niż w roku ubiegłym. PCPR nadal boryka się jednak z problemem niewystarczającej ilości pieniędzy w stosunku do zapotrzebowania. To oznacza niezaspokojenie potrzeb niepełnosprawnych głównie w zakresie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się oraz przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, w tym rzeczy podstawowych tj. pieluchomajtki, cewniki, worki do zbiórki moczu, protezy, kule, wózki inwalidzkie, materace przeciwoleżynowe, gorsety, aparaty słuchowe, pionizatory, balkoniki itp. Jest ciągła potrzeba wyższych od obecnych, dotacji z PFRON na realizację ustawowych zadań w związku z potrzebami niepełnosprawnych.

Wysokość corocznych dotacji z PFRON i zapotrzebowanie obrazuje poniższa tabela.

Rok	Kwota otrzymanych środków z PFRON	Zapotrzebowanie
2009	1.614.114 zł	2.916.482 zł
2010	1.359.869 zł	2.040.767 zł
2011	1.433.503 zł	1.861.943 zł
2012	2.090.651 zł	2.130.789 zł
2013	1.400.965 zł	2.632.252 zł
2014	1.602.962 zł	2.879.091 zł
2015	1.655.144 zł	2.465.388 zł
2016	1.569.421 zł	2.148.118 zł
2017	1.617.436 zł	1. 881.613 zł
2018	1.630.555 zł	2.091.052 zł
2019	1.778.398 zł	2.691.152 zł

2. Ogromnym problemem DPS „Jutrzenka” jest stan techniczny budynków zwłaszcza dachów. Ponadto brak podpiwniczenia w budynkach nr 2-7 powoduje zawilgocenie ścian, przez co odpadają kawałki malatur i całego tynku, stałe zakrywanie tych ubytków nie spełnia już żadnego celu. Pomalowane tylko farbą emulsyjną ściany mocno się brudzą w czasie eksploatacji, co jest naturalne w stanach psycho-fizycznych mieszkańców. Stale są zanieczyszczane a utrzymanie ich w czystości jest niemożliwe. Wymagane jest zastosowanie nowych środków i technologii w zabezpieczeniu takich rzeczy, by utrzymywać je w nieustannej czystości i higienie. Budynki wymagają unowocześnienia ogólnego wyglądu wewnątrz, stanu tynków, posadzek, drzwi wewnętrznych, ochron, poręczy i balustrad i instalacji elektrycznej. DPS spełnia wszelkie standardy techniczne i inne ale wygląd przestarzałych murów i dodatków mocno odbiega od wyglądu innych nowoczesnych a przez to estetycznych dps-ów. W porównaniu z innymi dps-ami DPS „Jutrzenka” musi mocno nadrabiać dobrą opinią w kwestii opieki, by przyciągało chętnych do zamieszkania w nim.

Ponadto rozległy rozkład budynków wpływa na to, że nie jest on ergonomiczny, przynosi straty w ogrzewaniu i oświetleniu, kosztów organizacji pracy. Pracownicy muszą przechodzić przez plac do kuchni po posiłki, do pralni z brudną i po czystą bieliznę, ze śmieciami do odległych śmietników. Zimą przy opadach śniegu stale trzeba czuwać nad posypywaniem nawierzchni placu piaskiem by nie dochodziło do wypadków przy pracy i upadków samych mieszkańców, w czasie deszczu pracownicy przemykają po nim pośpiesznie, co również sprzyja wypadkom, nieustanne przemieszczanie się po tak rozległym terenie skraca efektywny czas pracy, wymaga zakupywania drogiego sprzętu do przewozu posiłków, termosów, by posiłki nie traciły temperatury, zakupu odzieży i obuwia roboczego zimowego, itp. Jednostka posiada własne ogrzewanie gazowe, co wymaga stałego czuwania nad stałą sprawnością urządzeń, brak jest alternatywnego podłączenia do sieci ciepłowniczej w razie poważnej awarii kotłowni. Taka sytuacja jest poważnym punktem krytycznym w funkcjonowaniu jednostki. Kuchnia wymaga nowoczesnych rozwiązań sanitarnych. Ogromnym atutem Domu jest jego położenie i otoczenie, w cichej dzielnicy, z dala od ruchliwych ulic, z pięknie zagospodarowanym placem i przyległym terenem. W okresie letnim robi to na ludziach bardzo duże wrażenie i powoduje, że wnętrza nie odstręczają aż tak bardzo. Pomimo wszelkich wspomnianych trudności pracownicy potrafią zapewnić bardzo profesjonalną i spolegliwą opiekę swoim mieszkańcom.

W związku z tym niezbędne jest przeprowadzenie remontów dachów, izolacji zewnętrznej wokół budynków 2-7, naprawy tynków, posadzek, wymiana drzwi wewnętrznych, poręczy i balustrad, naprawy elewacji zewnętrznych budynków domu.

3. DPS „Ostoja” spełnia wszelkie wymagane do prowadzenia działalności standardy lecz dla prawidłowego utrzymania stanu technicznego obiektu oraz jego otoczenia zarządzający jednostką wskazuje na potrzebę przeprowadzenia następujących zakupów i inwestycji:

- zakup i montaż pieca konwekcyjno-parowego,
- ekspertyza techniczna w zakresie ochrony p.poż.,
- remont dachu garażu,
- likwidacja barier architektonicznych na drodze komunikacyjnej wokół domu,
- modernizacja i remont dachu tarasu,
- zakup i montaż pieca dwufunkcyjnego do kuchni,
- zakup szafy chłodniczej do kuchni oraz krajalnicy do wędlin i serów,
- zakup tapczanów jednoosobowych 10 sztuk, telewizorów 6 sztuk, oraz czajników bezprzewodowych 15 sztuk,
- zakup monitorów 3 sztuki i komputerów 3 sztuki,
- zakup koncentratora tlenu.

4. DPS „Jędrak” spełnia wszelkie wymagane standardy co potwierdzają wyniki przeprowadzonych w 2019 r. kontroli w jednostce. Niezbędne jest jednak wykonanie zaleceń pokontrolnych dotyczących bezpieczeństwa p.poż.. Dotyczy to wydzielenia klatki schodowej drzwiami i wyposażenie jej w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu. W chwili obecnej z uwagi na zbliżający się termin zajęcia terenów, na których funkcjonuje DPS „Jędrak” oraz ośrodek wsparcia przez kopalnię „Turów” najważniejszym problemem jest podjęcie działań w kierunku budowy lub przeniesienia placówek do nowego obiektu.

Wykaz potrzeb dotyczących pieczy zastępczej.

1. Utworzenie placówek opiekuńczo- wychowawczych w powiecie.

2. W ramach programu korekcyjno- edukacyjnego PCPR realizuje warsztaty dla rodziców biologicznych. Szkolenie obejmuje 60 godz. zajęć grupowych oraz spotkania indywidualne dla każdego uczestnika. Spotkania odbywają się raz w tygodniu w godzinach popołudniowych.

Szkolenie ma na celu podniesienie świadomości rodziców, przeciwdziałanie różnym formom przemocy stosowanym wobec dzieci, jak również podniesienie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych. Są to działania, które zapobiegają odbieraniu dzieci z rodzin biologicznych ale także przyczyniają się do powrotów dzieci z pieczy zastępczej do domów. Na ten cel pozyskujemy środki z zewnątrz. Obecnie warsztaty odbywają się raz w roku. W celu zaspokojenia potrzeb podopiecznych konieczne byłoby zorganizowanie dodatkowych warsztatów dla rodziców pn. „Szkola dla Rodziców”.

3. Zwiększenie ilości rodzin zastępczych w powiecie.

4. Utworzenie mieszkań chronionych dla młodzieży usamodzielniającej się.

Wykaz potrzeb dotyczących codziennego funkcjonowania jednostki.

PCPR posiada bardzo stary sprzęt elektroniczny, w szczególności komputery i drukarki. Obecnie aż 17 stanowisk nie jest wyposażonych w zasilacze awaryjne (tzw. UPSy). Pracownicy wykonują swoje obowiązki na sprzęcie, który ma w większości kilka – kilkanaście lat, a kilka stanowisk komputerowych otrzymaliśmy od jednostek, które przeznaczyły je do utylizacji jako niezdadne do użytku. Oprogramowanie jest stare i na 1/3 stanowisk nie ma już wsparcia w postaci aktualizacji. Przy bardzo dużej ilości wytwarzanych dokumentów awariom ulegają także sprzęty drukujące – kopiujące. Nie możemy dokonać jednak niezbędnych zakupów ze względu na zbyt niski budżet.